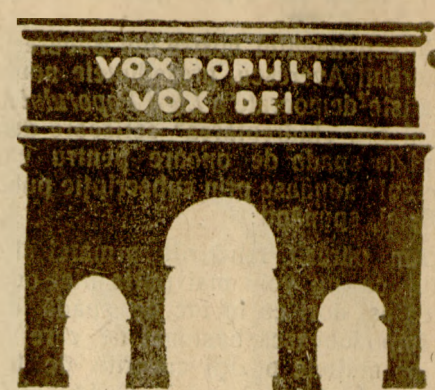

RENAȘTEREA ROMÂNĂ

ZIAR NAȚIONAL-POPORAN INDEPENDENT

Apare în fiecare seară cu ultimele știri din lumea întreagă.

Director și responsabil: V. Hotărân. Administrator: I. Martin.

Ne trebuie oameni

O telegramă a corespondentului nostru din București ne-a anunțat că surorile liberate odată cu noi de sub juguri străine și-au trimis reprezentanții lor la conferința păcii din Versailles: Bucovina pe cavalerul lancu de Flondor iar Basarabia pe dl Inculț.

Judecând după acestea, vom avea probabil și noi cinstea, de a fi reprezentați la conferința de cineva dintre noi, care să ne apere interesele și dreptatea așa de greu amenințate de mistificările ungurești și de eroarea sârbilor. Situațiunea noastră la acel congres va fi într'adevăr foarte dificilă: stăm aproape desarmați în fața unor vechi legături personale prețioase ale oamenilor de seamă ai maghiarilor cu bărbați de ai înțelegerii și față de exploatarea în extremă a apogeului de jertfă eroică pe care Sârbii știu să o exploateze cu atâtă măiestrie, sprijiniți în acțiunea lor de puhoiul slav cu sumedenia sa de interese comune cu unele puteri apusene.

Cum ne vom putea apăra cauza noastră dreaptă, noi, biet popor fără prieteni adevărați, fără protectori direct interesați, necunoscut de lume până ieri, față de stăruințele oficiale maghiare, față de pledoaria oisusită a prietenilor și rudeniilor grofilor și baronilor din Budapesta, față de datele suproaspete etnografice pe cari Sârbii se pregătesc să le culegă în Banat cu vârful baionetelor?

Dreptatea oamenilor totdeauna a fost relativă: cu atât mai mult se va putea găsi în judecarea unei situațiuni care cu puțină retorică poate fi prezentată cu argumentație acceptabilă pentru necunosători în favoarea fiecărei părți pentru sine și dreptate se va da celui cu mai multe legături, cu mai mult sprijin.

Reforme

Pentru congresul medicilor

Trăim în era congreselor, mai ales dela Alba-Iulia încoace. S'au adunat inginerii, funcționarii administrativi, profesorii, ca să discute între ei interesele profesiunii lor, să stabilizească felul cum pot servi mai bine marea cauză națională, care are atâtă nevoie de concursul tuturor oamenilor de inimă.

Peste câteva zile se vor întruni în congres și medicii români, cari sunt atât de puțini, în comparație cu populația românească a teritoriului ce le aparține noului nostru Stat.

Ar fi de dorit, ca medicii, întruniri în congres, să decidă înainte de toate înființarea unei „Asociații a medicilor din Ardeal, Banat și părțile din fostă Ungarie”. Asociația aceasta să fie a tuturor medicilor, nu numai a medicilor născuți români, dar fiind că noul nostru Stat are nevoie de concurența tuturor, dacă vrem, ca igiena publică să fie bine servită. Menirea de căpetenie a asociației să fie: ocrotirea intereselor morale și materiale ale medicilor, fie aceștia funcționari publici ori numai practiciani.

În rândul al doilea congresul să decidă, ca o competență să execute riguros și pe întreaga țară legea sanitară actuală. Legea aceasta, ce e lipsită de defecte, care lucrare omenească e lipsită de scâderi? — dar executată cu grije, ea totuși poate aduce mari foloase igienei publice. De regulă dacă legile nu corespund științelor, nu ele sunt de vină, ci oamenii cari nu știu — ori nu vreau să le aplice cum trebuie.

— Astăzi nu avem timp, căci evenimentele se precipitează, a supune unui studiu și unei revizuiri legea sanitară. Va trebui, fără îndoială, să fie revizuită, dar fiind că are să fie adusă în concordanță cu legea sanitară a vechei Români.

Dar și până la revizuirea medicilor poate cere următoarele lucruri:

La conducerea serviciului sanitar să se numească un medic cu rang de secretar general, — căci așa credem, atâtă atențiune merită tagma doctorească, careia i-s'au impus îndatoriri necunoscute altor profesioni. Acest medic, trebuie să dispună de rutină administrativă, de experiență și de cunoștință a oamenilor.

Fiecare comitat (județ) să aibă medicul-șef al său, în mâna cărui să se concentreze toate chestiunile administrative, cari privesc igiena publică din comitat.

Posturile de medici pretorii (districtuali) să se desființeze, căci nu au avut și nu au nici un sens.

Fiecare district pretorial să se împartă în cercuri sanitare; pentru fiecare cerc să se numească un medic cercual (de pl. a) cu știință îndoielnică, ca în fiecare săptămână să cerceteze cel puțin de două ori comuna respectivă, dar nu în grabă, cu scopul de a se putea rentoarce la consultațiile de acasă.

Pentru medicii cercuali să se poată devota cu trup și suflet nevoilor sanitare din cerc, e absolut necesar, ca să aibă o retribuție potrivită, care să stea în raport cu obositorul serviciu medical și cu studiul îndelungat și costisitor; să aibă

Ar părea un paradox, dar este un fapt prea dureros, pentru noi, că puțini bărbați de frunte ai înțelegerii s'au ocupat cu chestiunea Românilor de dincoace de Carpați cu amănunțimea necesară spre a-și dobândi o idee clară și bine cristalizată asupra situației reale de aici, și deci nu prea avem advocați documentați cari să ne sprijinească în întregime cauza, cu toate bogatele manifestațiuni de simpatie al căror obiect am fost în ultimele două luni.

Un singur mijloc ne rămâne, o singură speranță mai avem că ni se va da câștig de cauză și aceea este de a trimite la conferința păcii români ardeleni cu înalte concepții politice, cu o temeinică pregătire sociologică și etnografică, cu o vastă cultură generală, asistați de economiști de mână întâi. Numai cu un asemenea aparat perfect și modern vom putea smulge din pățile contestate cari după bună dreptate, fără discuție, nouă ni se cuvin, și cari totuși sunt încă sub stăpânire străină.

Ne trebuie, așadar, oameni! Li vom avea oare în genere, îi vom găsi la timp?

Nu știm. Știm însă că datorită și grija celor puși în fruntea treburilor noastre este de a-i căuta, de a le pune la dispoziție materialul statistic necesar și a-i trimite la Versailles cât mai curând, că să nu pierdem cumva trenul. Celelalte popoare toate s'au grăbit să creeze fapte îndeplinite, în fața cărora lumea se închină câteodată, și să-și prepare terenul. Noi nu știm dacă am făcut aceasta din timp în măsură suficientă. În orice caz dacă nu ne grăbim, până vom ca face oară înfarziată din parabola lui Aristos...

Și, zău, destulă vreme chiar, ne-au mers toate pe dos!

Noi vrem hârtie...

După modelul de guvernare așa de „democratic” din România liberă, una din cele dintâi griji ale onorabilului Consiliu dirigent a fost să rechiziționeze singura fabrică de hârtie din aceste ținuturi, cea din Petrișfalău. Nici n'am avea poate nimic de zis împotriva faptului în sine, dacă această dispozițiune a Consiliului dirigent nu s'ar aplica cu diferite măsuri tot după modelul „istoric” din Tară.

Într'adevăr, spre dureroasă noastră surdindere, la adresa prin care solicităm să ni se dea și nouă o cantitate corespunzătoare din producția zilnică a fabricii, ni s'a comunicat „să fim cu răbdare creștini — 15 zile”, fiindcă producția actuală abia ajunge pentru zărele existente.

Până atunci cetățenii „României Mari”, de dincolo de Carpați, în loc să se informeze, asupra frământărilor și greutăților întemeierii statului modern democrat român, din coloanele unui ziar naționalist-democrat cu tendințe spre un nivel european, cum este „Renășterea Română”, — să se entuziasmeze și să caute hrană sufletească pozitivă în coloanele lui „Nagysebeni Reggeli Ujság”, „Brassói Lapok”, „Brassói Hírlap” și a altor zeci de gazete zilnice străine. Vrajul acestora cu nici un pret și sub nici un cuvânt nu poate fi reșus, să zicem nu cu mai mult decât cu 200—300 de foi zilnic spre a asigura existența „Renășterii Române” a cărei apariție este fără îndoială necesară, cum a dovedit-o interesul general și entuziasmul cu care marea publică a primit ziarul nostru!

Ca mai buni români decât mulți alții, fiindcă seamă de împrăjire excepțional de grele în cari se găsește momentan Tară, ne oprim de a cerceta anumite dedesubturi pe cari timpul le va desvălui spre umirea multora, și ne adresăm tot celor cari ne-au primit cu brațele deschise, fiindcă le eram necesari, ca să ne ajute să putem câștiga pe orice cale o parte din treburile noastre zilnice.

Regina Maria vine la Sibiu

Dna Emilia dr. Rațiu, văduva marelui luptător naționalist și erou al procesului Memorandumului a primit ieri o telegramă dela M. Sa Regina Maria, prin care și-a anunțat sosirea la Sibiu, întârziată împrăjurările o vor permitte.

Iată textul telegramii, care este un răspuns la o scrisoare a dnei Emilia dr. Rațiu, trimisă Reginei cu ocazia intrării trupelor din regat în Sibiu:

Dnei Emilia dr. Rațiu Sibiu
Palatul Cotroceni

Adânc înduioșată de inimoasele dv. cuvinte vă mulțumesc prea călduros cum și fiiceilor dv. și doamnelor române. Va rog a spune tuturor cât sunt de nerăbdătoare de a putea veni la Sibiu când împrăjurările o vor îngădui și ca fac pentru toți cele mai bune urări de bine, fericire și prosperitate.

Cu nerăbdarea dragostei celei mai calde și sincere așteptăm sosirea prea iubitei noastre Regine în mijlocul nostru și suntem siguri că aici va uita tot amarul pribegiei de doi ani pe care pentru noi l'a suferit. Vom ști să răspundem cu demnitate și entuziasm la atâtă iubire.

Noua cangrenă socială

— Bolșevism, Spartacism, Catilinarii —

Precum legi anumite cărmușesc diferitele manifestațiuni și fenomene ale vieții individuale, tot așa legi precise guvernează viața marelui organism social. Și este axioma faptul, că de câte ori una din aceste legi se calcă, turburări mai mult sau mai puțin violente în funcționarea acestui organism ne-o arată.

Dar oamenii, cari dacă îi doare puținul capul aleargă numai decât la medic, singuri vor să vindece bolile grele și atât de complicate în complexitatea lor de cauze și efecte, a turburărilor sociale. De aceea avem revoluții, de aceea se răstoarnă ordinea socială existentă fără a pune alta în loc, de aceea se prăpădesc popoare și state.

Am arătat într'un număr trecut efectele bolșevismului în Rusia. S'ar putea zice însă, că poporul rus nu este cuprins în nici o privință pentru a lua parte la conducerea treburilor statului și că în zăpăceala prezirii lui robia seculară, în orbirea trecerii trez brusc dela întunecarea lumină nu știe ce face și dărâmă tot ce n'înțelege în cale, fără să se gândească, că un edificiu social nu se clădește în 24 de ore, mai ales când vechea temelie însăși nu-ți place.

Iată însă că otrava bolșevismului s'a întins și în state, sau mai bine zis orașe, cu o populațiune mai cultă, care într'o măsură oarecare participase deja la conducerea treburilor statului și în orice caz se bucurase de fericirea unui învățământ îngrijit și liberal.

Efectele?

Efectele au fost aceleași, mijloacele întrebunătățite spre a ajunge la scop tot teroarea, tot vărsarea de sânge, cu toate că dintru început se

putea vedea limpede și sigur, că nu vor avea niciodată majoritatea necesară spre a impune fără principile lor, spre a schimba temelia organizației sociale și de stat a unui popor de 85 de milioane. Și totuși spartacizii continuă să dea atacuri pe străzile Berlinului, continuă să oprească muncitorimea din lucru, asediază gări și redacții de ziare, fiesc lumea sub pretextul principiului comunist. Și mai fatală este însă repercusiunea acțiunii spartaciste în afară; căci guvernele înțelegerii nu vor să stea de vorbă sau să primească la conferința de pace cu guvern german, care nu reprezintă întreg poporul, care nu poate garanta ordinea internă.

Dărâmare deoparte, regres pe toată linia și discreditare în afară — iată efectele bolșevismului în republica populară germană, cu toate că procentul analfabeților este aci la fel de mare cu al știutorilor de carte din Rusia. Și toate aceste fără speranța vindecării boalei de care într'adevăr organismul social de astăzi suferă, privind spectacolul hădos al foametei și mizeriei provocate în mare parte tot de ei și în orice caz potențate până la extrem prin sistemul lor de a convinge lumea.

Dar să mergem mai departe. După ultimele telegrame bolșevismul a debarcat și în capitala Portugaliei, la Lisabona, unde guvernul a fost nevoit să concentreze o parte din flota de război, să cheme sub arme mai multe contingente și să ia măsuri extreme împotriva turburătorilor, cari aci se numesc „catilinarii”. Abia au răsunat primele împușcături ale catilinariilor pe străzile Lisabonei și foamea și mizeria au și apărut. Circulațiunea nu se mai poate face cumsecade, tributul zilnic al provinciei pentru stomacul capitalei nu mai poate ajunge la destinațiune din cauza nesiguranței transporturilor — și iată că un oraș, apoi țară întreagă cad în nenorocirea stărilor primitive, bande înarmate călcând în picioare după simple capricii, toate drepturile consacrate ale omului și ale proprietății.

Asemenea dezastru a provocat bolșevismul în state cu organizații seculare, cu poporațiune mai mult nu mai puțin omogenă și nici un putem să ne gândim ce ar face bolșevismul într'o țară nouă, abia încheată, fără temelii solide, avizată la prietenia și bunăvoința aliaților săi cari au sângerat pentru adevărată libertate a tuturor însă în cadrele ordinii și buneii rândului necesare oricărui progres, într'o țară care încă înainte de a se naște a avut în propria casă înămie de moarte. Iată de ce luptăm și vom lupta cu ultima energie împotriva molipsii „României Mari” cu această primejdieasă cangrenă socială, iată de ce credem că nici o măsură nu o prea severă, dacă e vorba să se impedeze importarea pe orice cale a acestui microb al distrugerii.

Înțepături

Se schimbă vremea! În București s'a încălțat o minune, care rivalizează cu oricare dintre scamatoriile regretatului Bosco: chelnerii capitalei s'au pus în grevă, cerând... desființarea bacșișului.

Nu ne mai rămâne prin urmare, decât să vedem adunându-se un congres al politicianilor, cerând, stăruitor, desființarea sinecurilor.

Toate sunt posibile în România-Mare!

Insemnări zilnice.

Voluntarii ardeleni

I-am văzut defilând, pentru întâia oară, pe străzile Iașilor, îmbrăcați în mantale lungi, rusești, cu tricouri la chioare și cu pasul vioi, în ciuda ostenelelor și suferințelor trecute. Pașeau rânduți, pe tramântata stradă Lăpușneanu, și în ochii lor strălucitori, se legănau undele dorului de casă și fulgerau nădejdi neînfrânate. Veneau din fundul Rusiei, în cele mai grele momente prin cari trecea armata română, călătind în luptă grea, micșorată dar mai îndârjită, în fața puhoiului german, care se pregătea să dea loviturile sale de berbec în zidul de piepturi, la Mărășești.

Erau ostași, cari luptaseră cu vitejie, pentru o cauză care nu era a lor, în Galizia și pe Carso, și cari, ajungând în prinoșoare rusească, s'au folosit de cel dintâi prilej pentru a cere să treacă în rândurile fraților lor din România liberă, — care era acum atât de mică. Ii priveam. Semănau, ca două picături de apă, cu vântorii români; o stăncă cioplită din acciași piatră, un suflet frământat din același aluat. Același mers apăsător, și totuși ușor, aceleași fețe smede de țărani, oțeliți în muncă și oțeliți în război. Am prins mai târziu unul dintre ei, la sfat. Vorbea domol, dar încruntat, și în privirea limpede trecea din când în când lucire de hotărâre supremă.

— Mergem să luptăm acolo unde ne e locul locul. Vezi dumneata, noi nu putem să cădem prizonieri...

Porunca vremii a vrut ca voluntarii ardeleni să n'aibă vreme să intre în foc. Poate era o jertfă care părea Soartei, nefolositoare. Dar ar fi fost încă o dovadă despre ce puteau să facă ostașii aceștia români, cari aveau să-și arate vitejia sub scutul vizatului Tricolor.

Acum vin iar acasă, voluntarii. Nu le mai rămăsese decât o singură speranță pentru a se putea întoarce cu toții la cămin, și aceea s'a îndeplinit. Acum se întorc acasă, voluntarii. Și, obișnuiți să fie oameni de ispravă, ostași aceștia, cari au făcut înconjurul Răsăritului european, vor fi și dintre cei luminați, dela care așteptăm cinste, muncă, și curajul vorbelor cari stau pe suflet...

Serisori din București

Situația politică — Delegații României la tratativele de pace — În jurul guvernului național — Dl Iuliu Maniu, președinte al Consiliului de miniștri? — Reluarea legăturilor economice cu Antanta

București, 9 Ianuarie

Situația politică, în loc să se clarifice, devine din zi în zi mai puțin lămurită. Tratativele de pace au început, și la București încă nu se știe cine va reprezenta România în debaterile conferinței dela Versailles. Partidele noastre istorice, — cari mai dețin încă posibilitatea de a influența hotărârile ce se vor lua cu privire la soarta noastră, — au subordonat toate problemele mari ale zilei chestiunii colaborării între ele. Se pare că frunzișii liberali de-aici sunt îndreptățiți că dacă tratativele dintre dl prim-ministru I. Brătianu și dl Tache Ionescu, șeful partidului conservator-național, nu vor reuși dl Tache Ionescu nu va mai fi delegatul României la tratativele de pace.

Vechiul joc al înțelgerilor de culise, al dușmăniilor și ambițiilor personale, reîncepe. Amicii dlui Tache Ionescu aduc șelului guvernului învinuirea de a fi plecat mult prea târziu la conferința de pace, atunci când principiile cari interesează soarta naționalităților fuseseră deja fixate, și când activitatea primului — delegat al României, — trebuie să se reducă numai la o pledoarie în ultimă instanță.

În același timp însă, amicii dlui I. Brătianu lasă să se înțeleagă limpede că dl Tache Ionescu — plecat în străinătate încă în timpul guvernului Marghiloman, — departe de a fi servit cauza României-Mari, prin legăturile pe cari șeful partidului conservator-național le are în străinătate, a luat câteva angajamente cari constituiesc unele renunțări dela punctele câștigate în 1916, la intrarea României în acțiune, de către guvernul liberal de atunci.

În atmosfera aceasta de sunorii și de învinuirii, lumea politică din București așteaptă desfășurarea tratativelor de pace. În cercurile guvernamentale se dă ca sigur faptul că dl Tache Ionescu nu va ajunge la o înțelegere cu dl I. Brătianu, și că locul de al doilea delegat la conferința dela Versailles va fi încredințat dlui Iuliu Maniu, președintele Consiliului național din Sibiu. Mai mult decât atât, se vorbește cu stăruință, în aceleași cercuri, că însăși domnia dlui I. Brătianu este formarea unui mare guvern național, cu reprezentanți din toate partidele și din toate ținuturile locuite de Români, sub președinția dlui Iuliu Maniu.

În acest caz, guvernul național, astfel format, ar avea misiunea de a prezida și la încheierea păcii care va consfinți România Mare, și la îndeplinirea celor două mari reforme, — reforma agrară și cea electorală, — cari vor așeza pe temelii sigure România-Nouă.

Cu deosebire, noile grupări politice așteaptă un asemenea guvern, a cărui alcătuire va fi garanția că alegerea pentru Constituanta se vor face fără presiuni din partea autorităților, și că tendințele precum și oamenii politici cari vor învinge sunt expresia sinceră a dorințelor țării. Până atunci, zărele de opoziție, — în special îndreptate dela general Averescu, — se plâng în fiecare zi de procedurile întrebunțate de actualul guvern în scopul de a împedece o egală luptă electorală.

În așteptarea tratativelor de pace, se urmează în România o febrilă activitate pentru reluarea legăturilor economice cât mai strâns cu Aliații noștri.

Deocamdată, numeroase transporturi sunt anunțate să sosească la Constanța. Astfel, pentru cursul luni Ianuarie sunt așteptate să sosească până acum nu mai puțin de 31 mii tone de cereale și 10 mii tone alte mărfuri de prima necesitate.

Comercianții din întreaga țară se pregătesc de altfel pentru reluarea comerțului cu străinătatea. La ministerul industriei și comerțului se primesc zilnic numeroase cereri pentru mărfurile, cari se pot aduce din Franța, Anglia și America.

Pentru un moment, articole de lux sunt excluse dela import, iar statul își rezervă dreptul de a lua, pentru trebuințele urgente, din mărfurile aduse de comercianții particulari, până la jumătate.

În schimb mărfurile ce se vor aduce în țară vor fi libere de orice rechiziție, vânzarea lor făcându-se însă, după prețuri stabilite de acord cu ministerul.

Se speră astfel ca până în primăvară, — cu toate că mijloacele de transport sunt reduse, — să se poată înregistra o simțitoare îmbunătățire în ceea ce privește aprovizionarea.

Specula mai are de trăit, până atunci, ultimele momente de glorie. Și le și trăiește!

Coresp.

Marina comercială a Statelor-Unite

Construirea vaselor de comerț va continua în St.-Unite, pe o scară întinsă, după război. Vapoarele vor fi construite în milioane de tone, căci St.-Unite nu pot să rămâne pe planul al doilea pe mare.

Declarațiunile dlui Harley, președinte la Shipping Board, sunt clare în această privință. Greșelile și tatonările din timpul războiului se vor repara; funcționarii marinei americane știu, după atâtă experiență, ce este de făcut. După ce s'a construit pentru transportul trupelor și munițiilor — de aci înainte vasele vor fi întrebuințate pentru transporturile necesare reconstruirii orașelor și satelor distruse. Și toți vor rămâne la locul lor, dela contra-maistru până la simplu lucrător, — căci va fi de lucru pentru toată lumea.

O faptă nobilă Fondul orfanilor

Colecta „Renașterii Române”

Toate statele mari, toate popoarele înaintate și-au pus încă în timpul războiului întrebarea: ce se va face cu orfanii celor căzuți în război?

Statele sărace, împovărate cu grele sarcini materiale, nu pot lua asupra lor îngrijirea orfanilor, cari la noi de pildă în Transilvania, se ridică la zeci de mii. De aceea e chemată societatea pentru care părinții s'au jertfit, și dea din belșugul său o parte pentru a scăpa dela moarte sau dela decădere pe bieții orfani ai celor căzuți.

Întelegând importanța acestui act de asistență socială, „Renașterea Română” a deschis o listă de subscripție publică (colectă) spre a se veni în ajutorul celor amintiți și ne adresăm pe această cale tuturor ziarelor din Ardeal, de orice limbă, să sprijinească acțiunea noastră, precum și toate asociațiile și societățile de binefacere să ne dea tot concursul. „Neue Freie Presse”, „Az Est” etc., au adunat zeci de milioane pentru acest scop în foarte scurtă vreme. Să nu putem noi aduna oare cel puțin câteva sute de mii?

Bine înțeles că toate ziarele și societățile de binefacere, cari se asociază cu noi la adunarea banului public pentru acest nobil scop, vor fi prezentate prin delegați în comisiunea de împărțire a ajutoarelor, la care se va proceda îndată ce se vor fi adunat 10.000 coroane.

După pilda dlui general Averescu, pe care o amintim în altă parte a ziarului, am dori ca 50% din capitalul ce se va aduna să fie întrebuințat pentru educarea unora din cei mai inteligenți și talentați orfani ai războiului, spre a ne mări și pe această cale puterea intelectuală din Ardeal, de care va fi mare nevoie în România Mare democratică.

Până acum au fost semnate următoarele sume:

1. V. Hotărân, directorul ziarului „Renașterea Română”	100 cor.
2. I. Martin, administratorul ziarului „Renașterea Română”	100 „
3. Căpitan Rîșcuța, fondator al ziarului „Renașterea Română”	100 „
4. Ziarul „Renașterea Română”, ca omagiu marelui poet Al. Vlahuță și în semn de grațitudine pentru colaborarea dsale.	400 „
5. Liviu Popescu-Nasta	50 „
6. Alexandru Hodos	50 „
7. Achil Barcianu	30 „
8. dr. Emil Monția	100 „
9. Aurel P. Bănuțiu	20 „
10. Căpitan Drimba	10 „
Total 2.960 cor.	

Subscripția rămâne deschisă.

Informațiuni

— Dnul ministru al cultelor, dr. Angelescu, membru în delegația română a conferinței de pace a plecat ieri din Braila spre Marsilia pe bordul vasului „România”.

— Pentru a da mai mare intensitate sentimentului dinastic al anumitor straturi din populația Sibiului, dna Emilia dr. Rațiu a hotărît să împartă vre-o 85 de portrete ale Regelui Ferdinand și al Reginei Maria. Impărțirea acestor daruri într'adevăr scumpe astăzi tuturor românilor, se va face Duminecă în bisericile diferitelor parohii.

— Astfel știe dna Emilia dr. Rațiu, spre a continua măreața operă națională pentru care s'a jertfit toată viața cu atâta folos pentru noi dr. Rațiu.

— Guvernul român a primit cu aprobarea Ententei propunerea guvernului maghiar de a face un schimb de mărfuri. Ungaria va da pielărie, hârtie și material rulant, în schimbul petrolului și cărbunelui românesc.

— Guvernul din București a pus însă condiția ca întot Republica maghiară să-i restituie locomotivele și vagoanele pe cari germanii le luaseră din România, lăsându-le unghiurilor în timpul retragerii.

— Direcțiunea săilor ferate din România a hotărît ca pe viitor să nu mai arendeze restaurantele chioșcurile de prin gări decât numai invalizilor de război.

— O societate anglo-americană a elaborat proiectul unor curse aeriene între New-York, Londra și Paris. Cursele acestea vor fi făcute de aeroplane cu mare tonaj și pe lângă serviciul poștal, societatea anglo-americană va organiza și transporturi de călători.

— Ministrul de agricultură din București speră să poată aduce din Basarabia, Bucovina și Transilvania un număr însemnat de vite de muncă pentru lucrările agricole din primăvară.

— Parchetul militar din Sofia a deschis acțiune publică contra dlui Protergheroff, fostul director al aprovizionării din Bulgaria, acuzat de fraude și delapidare de bani.

— Protergheroff e unul din fruntașii partidului dlui Radoslavoff.

— Pagubele cauzate de spartaciști până acum particularilor din Berlin sunt de peste 6 milioane mărci.

— Din Budapesta se anunță că Duminecă după amiază a avut loc acolo o mare manifestație antisemită. Vărsare de sânge n'a fost.

— Consiliul federal elvețian a înființat un lagăr de internare pentru bolșevicii ce-i arestează pe teritoriul său.

— Șeful biroului presei americane, dl Green, călătorește actualmente la Praga, Viena, Budapesta, Zagreb, Belgrad și București spre a organiza un serviciu de știri pe seama Statelor Unite.

— **Rectificare.** În Nrul 4 sub titlul „O delegațiune bănățeană la primul ministru” se face amintire că dl I. Vuia ar fi condus delegația. Cum aflăm din izvor absolut sigur dl I. Vuia a prezidat numai conferința învățătorilor și n'a condus numita delegațiune.

— Ziarele din București au anunțat arestarea la Budapesta a dlui Ioan Erdély, reprezentant al Consiliului național pe lângă guvernul unguresc. Știrea nu corăspunde adevărului.

— În cursul lunii Februarie se va întruni probabil, marele Consiliu național al Ardealului, Banatului și teritoriile românești din fosta Ungarie, pentru a lua în discuție proiectele pentru reforma agrară și electorală, ce vor fi prezentate de către Consiliul dirigent.

— Consiliul dirigent din Sibiu a cerut guvernului din Budapesta să trimeată oficiile de percepere din teritoriile românești, sumele cvenite pentru plata cupoanelor datorțiilor de Stat, a căror scadență s'a împlinit.

— Dl inspector telegrafo-postal C. Bolintineanu, a fost însărcinat de direcția poștelor din București să cerceteze starea serviciilor telegrafo-poștale din Transilvania.

— Comandamentul francez din Rușiuc a interzis apariția ziarului bulgar „Ratnic”, care începuse o campanie contra României, susținând că în Transilvania elementul român e în minoritate.

— Ca delegații ale României la conferința de pace pentru chestiunile economice au fost numiți dnii dr. G. Creangă și D. Gheorghiu, directorul general al vâmlor.

„Renașterea Română” caută o dactilografă care posedă perfect limba română.

„Renașterea Română” caută corespondenți (informatori) destoinici și cinstiți în toate Centrele românești, în schimbul unor bune recompense lunare. Doritorii se vor adresa redacției, Str. Orezului Nr. 10.

Imprumutul intern al României

Am anunțat la timp că guvernul din București proiectează lansarea unui mare împrumut intern, cu scopul de-a mai retrage din circulație bancnotele băncei generale și a întări valoarea leului. În privința planului acestui împrumut aflăm acum următoarele amănunte:

Cursul de emisiune va fi de 90 lei, iar dobânda de 5 la sută, sau mai precis, dobânda reală va fi de 5 și 83 la sută. Data la care se va începe subscripția este la 1 Februarie 1919, până la 15 Februarie, când urmează să se facă jumătate vărsământului sumei subscribe. Cealaltă jumătate se va face până la 1 Martie 1919.

Dobânda decurge dela 1 Februarie, iar cuponul de plată s'a fixat la 1 August 1919.

Pentru a participa și cei cu mijloace mai restrânse la acest împrumut s'a hotărât ca bonurile de subscripție să înceapă dela suma de 50 lei.

Astfel subscripțiile vor fi de: 50, 100, 500, 1000, 5000, 10.000 și 20.000 lei.

S'a hotărât ca bonurile de 50 de lei să poarte un cupon anual, iar nu semestrial.

Toate aceste titluri vor fi scutite de orice alt impozit, atât în prezent cât și în viitor.

La subscriere, se va primi și bonuri de tezaur și bonuri de ale Apărării Naționale, deducându-se dobânda până la scadență.

Amortizarea va avea loc cu începere dela 1 Oct. 1920. Prima tragere la sorți se va face la 1 Mai 1920.

Guvernul se obligă a nu spori tragerile și a nu denunța acest împrumut înainte de 1 August 1922.

Sătenii pot pune aceste titluri în gaj, la administrațiile financiare, primind 70 la sută din valoarea nominală a titlurilor.

Ultima oră

Demisia guvernului italian

Geneva, 23. Din Milano se anunță că guvernul italian a demisionat. (A. D.)

Dela conferința păcii

Sosirea dlui Brătianu la Paris.

București, 23. După o știre oficială din Paris, primministrul român Brătianu a sosit acolo, însoțit de nepotul său, Constantin Brătianu, secretar general al delegațiunei de pace românești și a colonelului Dumitrescu.

Ziarele liberale anunță că nu ar fi încă cert dacă și dl Take Ionescu va reprezenta România la conferința păcii.

„a stabilit că delegații Basarabiei, Bucovinei și ai Transilvaniei (unde rămâne Banatul? N. R.) vor lua parte la ședințele conferinței de pace numai când se vor discuta chestiunile politice și economice privitoare la ținuturile unite cu România. Delegații vechiului regat vor lua însă parte la toate desbaterile. (A. D.)

Ce-i cu Banatul?

București, 23. Ziarele de aci anunță din sursă bine informată că dl Brătianu s'a oprit în cursul călătoriei sale o zi la Belgrad unde a avut o lungă întrevvedere cu dl Protici, locțiitorul primul ministru sârb Passici, discutând cu el chestiunea Banatului.

Dl Brătianu a fost primit în audiență și de moștenitorul tronului sârbesc, prințul Alexandru. Se afirmă chiar că dl Brătianu ar fi înmănat Regelui Serbiei o scrisoare autografă a Regelui Ferdinand.

Astfel se face din partea României o încercare de a tranșa chestiunea Banatului, fără a turbura vechea pritenie ce a existat între România și Sârbia. (A. D.)

Cum se vor repartiza cărbunii noștri.

București, 23. Ministrul de industrie și comerț a hotărât să împartă în chipul următor producția de cărbuni dela Petroșeni:

300 de tone se vor da zilnic pentru necesitățile căilor ferate ardelen. Restul se va întrebuința pentru trebuințele industriei din Statul român iar eventualul excedent se va vinde direcției căilor ferate maghiare pe un preț cât mai mare. (A. D.)

Circulația Constanța—Marsilia.

București, 23. Circulația vapoarelor între Constanța și Marsilia se desvolță în chip normal. Deocamdată traficul de pasajeri a fost redus la minimum, urmându-se aducerea a cât mai multe mărfuri din Franța. (A. D.)

Lucrările conferinței

Paris, 24 Ianuarie (oficial). Aliații și-au urmat consfăturile și pe ziua de Marți. Mercuri s'a ținut o nouă ședință spre a se formula propunerile definitive asupra situațiunei din Rusia.

Paris, 24 Ianuarie: Reprezentanții marilor puteri au terminat Marți discuțiunea asupra situației din Rusia. O comisiune compusă din câte un reprezentant civil și unul militar al marilor puteri se va duce pe insula Pripioko de lângă Constantinopole, unde vor aștepta sosirea celor 4 delegații ai celor 4 guverne, cari există astăzi în Rusia.

În acelaș chip va fi rezolvată și chestiunea polonă, prin trimiterea unei comisiuni similare la Danzig.

Sâmbătă seara se va ține apoi o conferință plenară, în care se va discuta chestiunea Ligii Popoarelor. În urmă se va numi câte o comisiune specială pentru discutarea chestiunii Ligii Popoarelor, și una în chestiunea despăgubirilor. Această comisiune va fixa despăgubirile și modul lor de plată.

Brema 24 Ian.: Medicii și farmaciștii din Brema au hotărât să înceteze cu exercitarea profesiei lor, dacă muncitorii vor declara greva generală.

Hanower 24 Ian.: În țara Rinului se urmează tratative între reprezentanții ai industriei americane și germane pentru refacerea industriei germane cu ajutorul Americii.

Revoluția monarhistă în Portugalia

Haga 24 Ian.: Se crede, că încercările readucerii forme monarhistice de guvernare în Portugalia vor eşua încurând.

Madrid 24 Ian.: În Portugalia de nord revoluția monarhistă este victorioasă. La Porto sa și format un guvern, al cărui ministru de război este primul ministru de până astăzi al fostului cabinet republican. — Lisabona s'a alipit de mișcarea monarhistă.

Misiunea generalului d'Esperay

Haga, 24 Ianuarie: Generalul Franchet d'Esperay, comandantul trupelor franceze din orient, călătorește dela Paris la Roma, având o misiune necunoscută.

Delegatul Belgiei

Haga 24 Ian.: Guvernul belgian a hotărât să trimeată pe cardinalul Mercier ca delegat al Belgiei la conferința de pace.

Când pleacă Wilson?

Haga 24 Ian.: Președintele Wilson a declarat că speră să își poată realiza planurile înainte întoarcerea sa acasă astfel, că nu va mai fi nevoit de un locțiitor.

Aliații se împacă cu Rusia

Baale, 24 Ian.: E probabil că aliații și-au cădea de acord asupra propunerii de a se înțelege cu bolșevicii cu atât mai mult, cu cât Japonia și America privesc cu neplăcere o eventuală nouă încordare armată față de Rusia.

Paris, 24. În consfăturile ce le-a ținute ieri Wilson cu primii miniștrii și miniștrii de externe ai Puterilor aliate, fostul ministru plenipotențiar danez, Scavenius, și-a expus părerea de nu trata cu reprezentanții guvernului bolșevic care prin presă și viu graiu declară război vechelor celorlalte. Până ce bolșevicii vor fi și pâni în Rusia și vor continua opera lor de trugerie, neliniște și foamete pe oca bună nu va putea creia în Europa. Scavenius a cerut o intervenție armată în Rusia, probând cu date statistice că armata roșie nu e mai mare de 100.000.

Se pare că aliații nu vor să intervie cu Rusia.

Viena, 24 Ian.: „Fremdenblatt” anunță cercuri diplomatice, că deja în primele zile conferința de pace va aduce o hotărâre în chestiuni germanilor din Boemia.

Speranțele Bulgariei.

Sofia, 23. Primul ministru Teodoroff a ținut la Sofia un lung discurs, arătându-se foarte optimist în privința hotărârilor conferinței de pace referitor la Bulgaria.

Sunt convins, a spus Teodoroff, că Wilson va interveni energic pentru realizarea principiilor sale în chestiunea naționalităților și sperăm că se va realiza unirea tuturor teritoriilor bulgare în țara noastră bulgară. Contăm la această sprijinul Angliei, Franței și Italiei, și sperăm și sprijinul Rusiei, Poloniei, Boemiei și Cehiei vor apăra cauza noastră și vor învinge Serbia în sensul de a facilita pe viitor o bună vecinătate. Cred că Grecii, Sârbi și Români vor fi mai pașcitori și vor conlucra la înființarea unui bloc al popoarelor din Balcani. (A. D.)

Decorarea lui Berthelot.

Paris, 23. Președintele Wilson a acordat generalilor Berthelot, Maistre, Mangiu, Gerard, Humbert și altor șapte generali francezi medalia americană pentru „servicii extraordinare”. (A. D.)

Republica irlandeză.

Rotterdam, 24 Ian. Mercuri s'a dat chis la Duderland parlamentul republican olandez.

Rezultatul alegerilor în Germania

Berlin 24 Ian.: După informații neoficioase, primite până ieri după amiaza ora 1, au fost aleși 415 deputați în total de cercuri electorale din totalul de 421 și deputați a celor 37 de cercuri electorale din Germania, afară de Alsacia-Lorena.

După partide au fost aleși: 24 naționaliști — poporani, — 86 din partidul poporului — creștin (centru), 22 din partidul poporului — german, 76 de democrați, 162 de socialiști majoritari, 24 de socialiști independenți și 11 fără a aparține vreunei frațiuni.

— Se caută la redacția „Renașterea Română” corectori și reporteri cu experiență, cari vor fi bine retribuiți.

— Prietenii noștri sunt rugați să binevoiască a aduna abonamente pe seama ziarului nostru a ne trimite listele abonațiilor iar banii să ni le trimețe prin bancă.

Mersul trenurilor

Sosirea la Sibiu:

De către Copșa-mică zilnic a. m.	11
„ „ „ seara	11
„ „ Turnu-roșu „	7
„ „ Vințu-de-jos „	7
„ „ Făgăraș „ p. m.	12
„ „ Sighișoara Marți, Joi și Sâmb. p. m.	7
„ „ Cîsnădie zilnic dimineața	7

Plecarea din Sibiu:

Cătră Copșa-mică zilnic dimineața	4
„ „ „ p. m.	4
„ „ Turnu-roșu „ a. m.	11
„ „ Vințu-de-jos „	8
„ „ Făgăraș „	8
„ „ Sighișoara Luni, Mercuri, Vineri a. m.	7
„ „ Cîsnădie zilnic dimineața	7

Trenurile cari pleacă și sosesc prin Turnu-roșu au legătură zilnică în Râmnic-Vâlcea Bucureștii.

Se caută la

Croitoria Petrașcu, Sibiu

mai mulți lucrători și fete care se pricep bine la cusut.

Marele magazin sub Firm

IOAN GRUIA

STRADA CÎSNĂDIEI Nr. 7

aduce la cunoștința onoratăului public, ca filiala din strada Omei Nr. 6 s'a închis pe scurtă vreme din cauza lipsei de marfă. — Cei care doresc să ne onoreze cu prezenta Dilor, pot numi în strada Cîsnădiei Nr. 7.

Cu stimă Ioan Gruiă.

„Întreprindere română!”

Prima societate română de import și export

I. ITTU & COMP., Sibiu.

Se ocupă exclusiv cu importul și exportul a orice fel de produse comerciale, :: brute, semi-fabricate și fabricate ::

Correspondență în limbile română, franceză, italiană, germană și ungară.

Adresa telegrafică: ITTU și COMP., SIBIU.

Vreți să știți ce se petrece în toată România Mare?

Citiți „Renașterea Română”

cu corespondenți în toate centrele românești ::